

POMOČ NA DOMU

Center za socialno delo Krško izvaja socialno varstveno storitev pomoč na domu že štiriindvajseto leto. Od leta 1991 dalje izvaja storitev v prostorih na naslovu centra in na domovih uporabnikov iz območja občin Krško ter Kostanjevica na Krki. Prva leta je bila organizirana pomoč na domu kot program, ki so ga izvajale osebe vključene v javna dela, s 1.1.1998 pa se je ustanovila Enota pomoč na domu z redno zaposlenimi delavci. Zaradi obsega dela, ki se je tudi v preteklem letu povečal, smo poleg redno zaposlenih delavk zaposlili tudi 3 osebe čez vse leto preko javnih del. Delo na Enoti pomoč na domu vodita vodja pomoči na domu ter koordinator.

OPIS STORITVE POMOČ NA DOMU

Storitev pomoči na domu se prične na zahtevo upravičenca, njegovega zakonitega zastopnika ali njegovega skrbnika. Uporabniki so o možnostih pomoči na domu seznanjeni preko Centra za socialno delo, kot tudi preko različnih strokovnih služb na primer bolnišnice, zdravstveni domovi, patronažna služba na terenu, občina, društva upokojencev kot tudi preko informativnega materiala (zloženke, letaki). Pred pričetkom izvajanja storitve vodja ali koordinatorica upravičenca/upravičenko seznaniti z možnostmi in oblikami storitve ter s pravicami in obveznostmi, ki jih določa Zakon o socialnem varstvu. Uvodno srečanje se opravi na naslovu dejanskega

izvajanja storitve. Storitve se prilagodi potrebam posameznega upravičenca/upravičenka. Na prvem srečanju vodja/koordinatorka seznanita uporabnika/uporabnico z vsebino bistvenih določb Pravilnika o postopkih pri uveljavljanju, izvajanju in načinu prenehanja izvajanja storitve, z načinom evidentiranja storitev, s ceno storitve in z načini sodelovanja uporabnika pri izvajanju storitve. V pisnem dogovoru, ki ga skleneta Center kot izvajalec storitev in upravičenec kot uporabnik, je opredeljen obseg, trajanje in izvajanje storitve, posebnosti pri izvajanju storitve, cena in plačevanje storitve, prenehanje izvajanje storitve, ob tem pa so upravičenci seznanjeni tudi s potmi pripomb, ugovorov in pritožb .

Po Zakonu o socialnem varstvu pomoč družini na domu obsega socialno oskrbo upravičenca v primeru invalidnosti, starosti ter primerih, ko le to lahko nadomesti institucionalno varstvo. Pravilnik o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur. list RS, št. 45/2010 z dne 4.6.2010) pa opredeljuje pomoč na domu kot socialno oskrbo, ki je namenjena ljudem, ki živijo doma in imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje oz. če se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe ne zmorejo ali zanjo nimajo možnosti. Storitve se prilagodi potrebam posameznega upravičenca in obsega **pomoč pri temeljnih dnevnikih opravilih**, kamor sodijo opravila kot so pomoč pri oblačenju ali slačenju, pomoč pri umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb, vzdrževanju in negi osebnih ortopedskih pripomočkov, **gospodinjska pomoč**, kamor sodijo opravila kot so prinašanje enega pripravljenega obroka ali nabava živil in priprava enega obroka hrane, pomivanje uporabljene posode, osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov z odnašanjem smeti, postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora ter **pomoč pri ohranjanju socialnih stikov**, kamor sodijo opravila povezana z vzpostavljanjem socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom, spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti, informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Upravičenci do socialne oskrbe na domu so osebe, ki jim preostale psihofizične sposobnosti omogočajo, da z občasno organizirano pomočjo druge osebe ohranjajo zadovoljivo duševno in telesno počutje in lahko funkcionirajo v znanem bivalnem okolju tako, da jim vsaj za določen čas ni potrebno institucionalno varstvo v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki.

Pod navedenimi pogoji so tako upravičenci:

- osebe, stare nad 65 let, ki zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, niso sposobne za popolnoma samostojno življenje,
- osebe, s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu,

- druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij,
- kronično bolni in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalidnosti, pa so po oceni pristojnega centra za socialno delo brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje,
- hudo bolni otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

Pomoč na domu se izvaja po metodi dela s posameznikom in družino ob uporabi metode dela s skupnostjo. Neposredne oblike pomoči upravičencu pa se izvajajo po načelih prilagajanja izvajanja storitve okolju, v katerem živi upravičenec. Po zakonu o socialnem varstvu so upravičenci in drugi zavezanci socialno varstveno storitev dolžni plačati, kakor določa 100. člen Zakona o socialnem varstvu. Uporabniki storitve so lahko v primeru nezmožnosti plačevanja te storitve, oproščeni plačila. O oprostitvi plačila, na podlagi vloge upravičenca, odloča pristojni center za socialno delo. V preteklem letu je bilo 10 uporabnikov, ki so bili oproščeni plačila storitve.

CENA STORITVE POMOČ NA DOMU V LETU 2014

V letu 2014 se je cena storitve spremenila, in sicer je v občini Krško znašala cena za uporabnika od 1.7.2014 dalje ob delavnikih 4,50 EUR, ob nedeljah 6,30 EUR ter ob praznikih 6,75 EUR. V občini Kostanjevica na Krki je znašala cena za uporabnika od 1.7.2012 dalje ob delavnikih 6,60 EUR, ob nedeljah 9,24 EUR ter ob praznikih 9,90 EUR.

Na dan 31.12.2014 je bilo 184 uporabnikov pomoči na domu. Sklenjenih je bilo 79 novih dogovorov, zaključenih je bilo 76 primerov, 27 zaradi smrti, 22 zaradi namestitve v dom starejših občanov ter 27 zaradi prenehanja potrebe ali odpovedi storitve zaradi izboljšanja zdravstvenega stanja. Storitve se izvajajo vse dni v tednu, tudi ob vikendih in praznikih.

POMOČ PRI TEMELJNIH DNEVNIH OPRAVILIH

V letu 2014 se je kazala vse večja potreba po pomoči pri temeljnih dnevni opravilih. Pretežno so bili ti uporabniki težki bolniki, običajno delno pokretni ali nepokretni ter potrebni pomoči pri osebni higieni, večkrat na dan, vse dni v letu. Vse navedeno za oskrbovalke pomeni vse bolj odgovorno in fizično naporno delo. Določeni uporabniki zaradi narave svoje bolezni pri oskrbi potrebujejo dve oskrbovalki, saj se le na ta način lahko zagotovi primerna oskrba ter hkrati razbremeni oskrbovalke. V letu 2014 sta se tako v 5 primerih v pomoč pri osebni higieni konstantno vključevali po dve oskrbovalki. Med vikendi in prazniki pomoč na domu potrebuje 7 uporabnikov 3 krat na dan, 18 uporabnikov 2 krat na dan in 5 uporabnikov 1 krat na dan, kar je v primerjavi z letom 2013 precej več, še posebej se kaže povišanje števila uporabnikov, ki pomoč potrebujejo večkrat na dan.

Občasno se tudi dodatno v oskrbo vključujeta dve oskrbovalki, kot na primer kadar se uporabnik kopa in sicer z namenom zagotavljanja varnosti uporabnika. Da je delo s takšnimi uporabniki fizično naporno, se odraža tudi na zdravstvenem stanju izvajalk pomoči na domu. Dve delavki sta zaradi narave dela tako zaposleni za čas 4 ur, z omejitvami. Za lažje, nemoteno, bolj varno delo oskrbovalk in oskrbovalcev, je uporabnik, v okviru svojih zmožnosti, dolžan zagotoviti ustrezne tehnične pripomočke, kot so bolniška postelja, trapez, dvigalo, invalidski voziček, vso potrebno negovalno kozmetiko ter dezinfekcijska sredstva v primeru okužb, kot tudi prilagoditi prostore tako, da so dostopni vsaj iz dveh strani. Pri organizaciji in nabavi ter z nasveti vsega navedenega pa smo mu na voljo tudi zaposleni na Enoti pomoč na domu.

Na dan 31.12.2014 smo v 75 primerih uporabnikom (v kombinaciji z drugimi opravili storitve) omogočili pomoč pri osebni higieni oz. pri temeljnih dnevni opravilih. Pomoč pri temeljnih dnevni opravilih se izvaja 3 krat na dan in sicer zjutraj, opoldan in zvečer, med vikendi in prazniki. Pomoč pri temeljnih dnevni opravilih med vikendi in prazniki smo v jutranjem času na dan 31.12.2014 omogočili 31 uporabnikom, od tega 7 uporabnikom opoldan ter 25 uporabnikom zvečer, pri 5 uporabnikih pa je delo potekalo v paru. Zaradi vse večje potrebe po pomoči pri osebni higieni, se srečujemo tudi z veliko težavo zagotavljanja primernosti časa obiska oz. izvajanja storitve, predvsem v jutranjem oz. dopoldanskem času, saj vse več novih uporabnikov potrebuje pomoč dva do tri krat dnevno, vse dni v tednu. Večina uporabnikov bi želela omenjeno obliko pomoči med 7.00 in 9.00 uro zjutraj, zvečer pa med 18.00 in 20.00 uro, vendar žal pri vseh uporabnikih ta čas ni možen. Praviloma imajo oskrbovalke v času med 7.00 in 11.00 uro ter zvečer med 17.00 in 21.00 uro uporabnike, ki potrebujejo pomoč pri osebni higieni. Sočasno z večjimi potrebami po pomoči pri osebni higieni se vse bolj kaže tudi potreba po pomoči pri pripravi in serviranju obrokov kot tudi hranjenju uporabnika v jutranjem in večernem času, ko so svojci odsotni oziroma v službi.

GOSPODINJSKA POMOČ

Število uporabnikov se iz leta v leto spreminja. Še vedno je v veliki meri v ospredju interes po pomoči v gospodinjstvu, kamor sodi tudi prinašanje enega toplega obroka hrane. Sam prinos obroka je seveda vedno kombiniran s pomočjo pri ohranjanju socialnih stikov, saj je oskrbovalec ob dnevnem prinosu toplega obroka z uporabnikom v osebni stiku, mu hrano postreže, poskrbi za pranje posode, dostavo prazne posode v kuhinje. Obenem komunicira s kuhinjami, naroča in po potrebi tudi odpoveduje obroke, pomaga pri plačevanju hrane ter uporabniku omogoča stik z zunanjim svetom in mu s tem zagotavlja občutek varnosti. Oskrbovalec spremlja kaj se z uporabnikom dogaja, kakšno je njegovo zdravstveno stanje in o tem obvešča koordinatorko ali vodjo pomoči in po potrebi intervenira tudi pri drugih službah oz. jih obvešča o njihovih potrebah in

Glede na še vedno velik delež potrebe po prinašanju toplega obroka kot tudi to, da se občasno pojavljajo potrebe po servisnih storitvah, pomoči pri hišnih opravilih v primeru otrokovega rojstva, bolezni, v primeru nesreč ter v drugih primerih, ko je ta pomoč potrebna za vključitev osebe v vsakdanje življenje, za naprej še vedno planiramo razširitev storitve Pomoč na domu s storitvijo socialni servis, ki ga opredeljuje 7. člen Pravilnika o standardih in normativih. Opravila, ki bi jih nudili sami ali s pomočjo zunanjih izvajalcev bi tako bila: prinašanje pripravljenih obrokov, nakup in prinašanje živil ali drugih potrebščin, priprava drv ali druge kurjave, nabava ozimnice, manjša hišna popravila, pranje in likanje perila, vzdrževanje vrta in okolice stanovanja, čiščenje v stanovanju, opremljanje, spremljanje pri obiskih trgovin, predstav, sorodnikov, organiziranje in izvajanje drugih oblik družabništva, pedikerske, frizerske ali druge podobne storitve za nego telesa in vzdrževanje videza, pomoč pri opravljanju bančnih poslov, plačevanju računov, sprejemanju in odpošiljanju poštnih pošiljk, kontrola jemanja zdravil, celodnevna povezava preko osebnega telefonskega alarma, idr. Nuditi bi morali vsaj tri opravila iz prej navedenih opravil, od katerih pa bi moralo biti vedno na voljo opravilo iz prve alineje. Upravičenec je namreč po Pravilniku o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev upravičen do storitve socialnega servisa, če potrebuje najmanj eno ali več iz zgoraj navedenih opravil. Ob zgoraj navedenemu bi bilo optimalno, če bi bile servisne storitve za uporabnike subvencionirane v enaki meri kot storitev pomoči na domu, saj bi tako omogočili našim občanom, da jo v primeru potrebe lahko koristijo oz. prilagodijo svoji finančni situaciji. Iz dosedanjih izkušenj lahko povemo, da uporabniki in njihovi svojci, ki imajo v večini nizke prejemke, gledajo na vsako minuto in koristijo le najnujnejša opravila oz. storitve ter zaprosijo za pomoč na domu, ko je le ta res nujno potrebna. V okviru socialnega servisa bi lahko deloval tudi lokalni koordinacijski center za pomoč starejšim občanom, kjer bi nudili občanom vse informacije za različne storitve namenjene starostnikom ter kronično bolnim in invalidnim osebam. Koordinacijski center bi tako lahko deloval v povezavi z ostalimi strokovnimi službami ter z zunanjimi pogodbenimi izvajalci. Takšna organizacija bi marsikateremu starostniku ali njegovemu svojcu prihranila dragocen čas in izboljšala kvaliteto življenja. V letu 2014 žal še nismo uspeli sodelovati z Ljudsko univerzo Krško na področju izobraževanja za socialne oskrbovalce. Se pa kažejo velike potrebe po takšnem izobraževanju v našem okolju. Takšen učni center v občini Krško bi nam namreč dal možnost učne baze za socialne oskrbovalce ter s tem priložnost spoznati možen delovni kader, bodočim socialnim oskrbovalcem pa bi prihranilo vožnjo na usposabljanje v oddaljene kraje, kot na primer v Trebnje. Na področju dela z dlančniki nameravamo v letu 2015 preiti tudi na obračun delovnih ur socialnih oskrbovalk, kar naj bi še dodatno olajšalo delo pri obračunavanju plač.

VSI UPORABNIKI PO SPOLU NA DAN 31.12. 2014 (tabela 1)

Občina Krško

SPOL	Število	Delež
moški	66	38,60
ženske	105	61,40
SKUPAJ	171	100 %

Občina Kostanjevica na Krki

SPOL	Število	Delež
moški	6	50,00
ženske	6	50,00
SKUPAJ	12	100 %

VSI UPORABNIKI PO VRSTI POMOČI NA DAN 31.12.2014 (tabela 2)

Občina Krško

Stanje dne 31.12.2014	ŽENSKE	MOŠKI	Skupaj	Delež%
GP + POSS	59	41	100	58,48
GP + PTDO	3	1	4	2,34
PTDO + POSS	24	13	37	21,64
GP + PTDO + POSS	19	11	30	17,54
SKUPAJ	105	66	171	100

Občina Kostanjevica na Krki

Stanje dne 31.12.2014	ŽENSKE	MOŠKI	Skupaj	Delež%
GP + POSS	6	3	9	75,00
GP + PTDO	0	1	1	8,33
PTDO + POSS	0	2	2	16,67
GP + PTDO + POSS	0	0	0	0
SKUPAJ	6	6	12	100

PTDO – pomoč pri temeljnih dnevni opravilih

GP – gospodinjska pomoč (zajeta dostava kosil)

POSS – pomoč pri ohranjanju socialnih stikov

VSI UPORABNIKI PO SPOLU NA DAN 31.12.2014 (tabela 3)

Občina Krško

STAROST	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
do 64 let*	12	8	20

65 – 79 let	27	28	55
starejši od 80 let	27	69	96
SKUPAJ	66	105	171

Občina Kostanjevica na Krki

STAROST	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
do 64 let*	1	2	3
65 – 79 let	2	1	3
starejši od 80 let	3	3	6
SKUPAJ	6	6	12

- mlajši od 65 let so osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja (kronično bolne osebe) ali invalidne osebe in s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb

**ŠTEVILO UPORABNIKOV POPOLDAN, MED VIKENDI IN PRAZNIKI
NA DAN 31.12. 2014 (tabela 4)**

Občina Krško

Zjutraj – nega	Opoldne -nega	Zvečer - nega	dostava kosil
31 *(5 v paru)	7	25 *(5 v paru)	25 (sobota, nedelja, praznik)

Občina Kostanjevica na Krki

Zjutraj – nega	Opoldne -nega	Zvečer - nega	dostava kosil
0	0	0	0

NOVI UPORABNIKI /ZAKLJUČENE ZADEVE POMOČI NA DOMU V LETU 2014 (tabela 5)

Občina Krško

UPORABNIKI	Število
Nove zadeve	74
Zaključene zadeve	70
VODENE ZADEVE V pret. letu skupaj	144

Občina Kostanjevica na Krki

UPORABNIKI	Število
Nove zadeve	5
Zaključene zadeve	6
VODENE ZADEVE V pret. letu skupaj	11

VSA PRENEHANJA V LETU 2014 in RAZLOGI ZA PRENEHANJE - skupno za obe občini (tabela 6)

RAZLOG ZA PRENEHANJE	Število – skupaj
Smrt	27
namestitev v dom starejših občanov	22
prenehanje potrebe/odpoved storitve	27
PRENEHANJA – skupaj	76

ŠTEVILO UPORABNIKOV PO OBČINAH in KS (na dan 31.12.2014) (tabela 7)

Občina Krško

KRAJEVNA SKUPNOST	Število
Krško	53
Brestanica	18
Senovo	27
Koprivnica	5
Rožno – Presladol	1
Zdole	5
Dolenja vas	5
Leskovec	25
Veliki Podlog	4
Krško polje	3
Sp. Stari grad	0
Raka	11
Senuše	1
Podbočje	4
Veliki Trn	4
Gora	2
SKUPAJ	167

Občina Kostanjevica na Krki

Kostanjevica	12
SKUPAJ	12

ŠTEVILO UPORABNIKOV PO MESECIH V LETU 2014 (tabela 9)

Mes.	Jan.	Febr.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Julij	Avg.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
novih	11	4	2	7	11	4	5	8	5	5	9	4
zaključilo	12	6	5	6	3	6	9	8	3	2	1	9
Št.uporab. / mesec KK	168	160	156	158	163	164	163	162	159	161	168	171

novih	2	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
zaključilo	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Št.uporab. /uporab.Kost.	14	13	14	13	14	14	14	13	13	13	13	12
SKUPAJ št. uporabnikov	182	173	170	171	177	178	177	175	172	174	181	183

ŠTEVILO IZVAJALCEV POMOČI NA DOMU V LETU 2014 (tabela 10)

REDNO ZAPOSLENI *	20: 2 x 0,50, 19 x 1,00
SUBVENCIONIRANE ZAPOSLOTITVE APZ	0
ZAPOSLENI PREKO JAVNIH DEL (APZ)	3

* 18 ..nedoločen čas

* 2 ...določen čas

NORMATIVI/DEJANSKO STANJE (tabela 11)

ŠT. UPORABNIKOV – DEJANSKO	183
ŠT. IZVAJALCEV – DEJANSKO	20 od teh 2 izvajalki po 4 ure (0.50)
ŠT. IZVAJALCEV PO NORMATIVIH	1 strokovni delavec na vsakih 200 upravičencev
ŠTEVILO UPORABNIKOV NA IZVAJALCA-DEJANSKO	9,15
ŠT. STROKOVNIH DELAVK- DEJANSKO	0,90 vodje 1,00 koordinator
ŠT. STROKOVNIH DELAVCEV PO NORMATIVIH	1 vodja na 200 upravičencev 0,5 strokovnega delavca na 20 neposrednih izvajalcev